

‘Ton Sijbrands was zelfs bereid meteen na een partij, in de demonstratiezaal, te komen uitleggen wat hij tijdens de partij had gedacht.’

dammers meedoen. Om het land uit te mogen (wie wilde dat niet, in die dagen?) moest je dus goed presteren in ons nationaal kampioenschap. Mijn toernooiwinst daarin, direct voor mijn eerste wereldtitel, zie ik daarom zelf als een veel grotere doorbraak dan die wereldtitel zelf.’
 ‘Net als alle andere denksporten vereist dammen een hoge mate van concentratie,’ gaat Tzizjov verder. ‘Ook moet je heel goed kunnen rekenen en beschikken over een goed ruimtelijk strategisch inzicht. Met de spelregels is echter iets gek aan de hand. Op de (inter)nationale toernooien die worden gehouden onder auspiciën van de FMDJ (werelddambond-JJ) en de daarbij aange-

sloten nationale bonden, gelden uiteraard uniforme regels. Het spel wordt in Europa (en ook daarbuiten) echter in allerlei landen gespeeld volgens verschillende regels. In de loop der jaren is me duidelijk geworden dat die verschillen vooral een uitdrukking zijn van verschillen in volksaard. Je zou al die verschillen in damregels wel kunnen zien als evenzovele dialecten van dezelfde taal.’

Grijnzend merkt hij op: ‘Er staat ons nog wat te wachten. De Hunnen komen er weer aan. In Mongolië wordt goed Go gespeeld en nu zijn ze ook begonnen met dammen.’ (en bridgen!-JJ).

Strategie

Peinzend gaat Tzizjov door: ‘Met dammen is iets merkwaardigs aan de hand. Je moet het wel erg bont maken, wil je verliezen. Verliezen is daarom als het ware niet zo erg omdat het altijd en overal je eigen stomme schuld is. Veel erger is dat je een bijna gewonnen stand niet daadwerkelijk wint. Dat is namelijk niet zozeer het gevolg van een domme fout maar van het missen van de beste voortzetting – een gebrek aan je eigen creativiteit dus. Dat doet pijn maar gelukkig speel je op grote toernooien maar één partij per dag. De volgende dag ruik je dus als je begint al meteen weer de winst.’

Hij licht toe: ‘De laatste jaren speel ik niet meer zo heel veel als daarvoor. De abstracte schoonheid van het spel blijft me echter bekoren. Soms voel ik me een beetje als jullie befaamde landgenoot Piet Roozenburg. Die was in de jaren veertig en vijftig zijn tijd (in de damwereld) ongeveer 15 jaar vooruit en won dus jarenlang alles wat los en vast zat. Pas halverwege de jaren ‘50 kwamen Koepman (SU) en de Canadees (!) Deslauriers naar voren. Weer wat later, vanaf eind jaren ‘60, werd een andere Nederlander toonaangevend: Ton Sijbrands. Hij heeft met zijn diep doordachte visies opnieuw enorm bijgedragen aan de ontwikkeling van het spel. Sijbrands was zelfs bereid meteen na een partij, in de demonstratiezaal, te komen uitleggen wat hij tijdens de partij had gedacht. Het is jammer dat hij na enkele jaren is gestopt met spelen. Dat kwam, geloof ik, omdat hij het geregeld niet eens was met de regeltjes en voorwaarden waaronder de grote toernooien moesten worden gespeeld. Hij had vaak wel gelijk maar gelijk hebben is, niet alleen in Nederland, iets heel anders dan gelijk krijgen.’

‘Ik was, denk ik, in 1988 ook weer baanbrekend bezig met het ontwikkelen van wat toen een nieuwe opvatting over strategie was,’ meent Tzizjov. ‘Inmiddels hebben vrijwel alle huidige topspelers die visie op dammen overgenomen dus het is veel moeilijker geworden om te winnen. Wat wel heel belangrijk is, is dat je ervoor zorgt inzicht te krijgen in de speelstijl van je tegenstander. Is hij aanvallend of juist behoudend? Hoe reageert hij in allerlei (onverwachte) situaties? Dat stukje wetenschap extra kan juist doorslaggevend zijn om een partij te winnen.’